

PERSBERICHT

EMBARGO TOT 7 MAART 2017, 11.00 UUR

Den Haag, 7 maart 2017

Onderzoek Q-koorts: nog steeds een kwestie van erkenning

De Nationale ombudsman doet een dringend appèl op de minister van VWS en staatssecretaris van EZ om voor de Q-koortspatiënten met een concreet gebaar zichtbaar en voelbaar te maken dat zij hen erkennen. Ondanks de stappen die de overheid de afgelopen jaren heeft gezet is de situatie voor Q-koortspatiënten zelf sinds 2012 niet veel verbeterd. Zij kampen met financiële, sociale en gezondheidsproblemen. Patiënten voelen zich niet erkend en herkend door de overheid. Dit blokkeert hen op de weg vooruit en verhardt hun verhouding met de overheid. Reinier van Zutphen: 'Erkenning staat los van de schuldvraag of aansprakelijkheid. Het gaat om het gevoel gezien te worden, waardering en begrip te krijgen. De overheid moet naast en niet tegenover de patiënten gaan staan'.

In 2006 blijkt dat een aantal geitenbedrijven, in met name Noord-Brabant is besmet met Q-koorts. In de jaren daarna groeit dit uit tot de grootste epidemie in de Nederlandse geschiedenis. Voor zover bekend zijn inmiddels 74 mensen overleden en is duidelijk geworden dat er veel meer mensen besmet zijn dan gedacht.

De balans opgemaakt

Met dit rapport uit 2017 maakt de ombudsman de balans op: wat is er sinds 2012 veranderd? Welke lessen heeft de overheid geleerd? Alle betrokkenen zijn doordrongen van de ernst van de gevolgen van de epidemie en eensgezind over het feit dat zoiets nooit meer mag gebeuren. De Nationale ombudsman constateert dat zijn aanbevelingen deels door de overheid zijn opgevolgd. Zo zijn protocollen aangepast en zijn het zicht op en de controle van de veehouderijen op orde. Ook is de stichting Q-support opgericht om patiënten te ondersteunen en onderzoek uit te voeren naar Q-koorts en behandelperspectieven. Ondanks die ontwikkelingen ziet de ombudsman dat er wantrouwen blijft bestaan. Burgers maken zich zorgen over het belang van hun gezondheid ten opzichte van het economisch belang.

Burger onvoldoende op netvlies

In het rapport van 2012 oordeelde de ombudsman dat de overheid de burger onvoldoende op haar netvlies had gedurende de Q-koortsepidemie. Zij was onvoldoende betrokken en oplossingsgericht. Door de rol van de overheid ten aanzien van de gevolgen voor burgers te miskennen, handelde de overheid niet behoorlijk. Excuses aan de patiënten en nabestaanden zijn op hun plaats en in voorkomende gevallen zou een financiële tegemoetkoming moeten worden aangeboden, aldus de ombudsman in 2012.

Reinier van Zutphen: 'Het is in 2017 nog steeds een kwestie van erkenning. Er is veel verbeterd, vooral in systemen en processen. Maar patiënten en nabestaanden lopen nog steeds tegen grote problemen aan. Het is de hoogste tijd om de blik op deze patiënten en nabestaanden te richten en hen nu echt te horen. Wat hebben zij nodig om de weg vooruit naar

acceptatie en/of verwerking te kunnen vinden? En wat voor een gebaar van de overheid hebben zij daar concreet voor nodig? Daar moet het gesprek nu echt over gaan'.

Aanbevelingen

- Maak met een concreet gebaar voor de patiënten zichtbaar en voelbaar dat ze worden erkend.
- Verbeter de ketensamenwerking rond en integrale benadering van de Q-koortspatiënt.
- Borg de nalatenschap van Q-support op het gebied van kenniscentra, onderzoek en expertise en begeleiding van de patiënten.
- Investeer samen met de medische beroepsgroep in het tijdig oppakken van signalen.
- Ga in gesprek met lokale en provinciale overheden over mogelijkheden om de gezondheidsbelangen van omwonenden bij uitbreiding of bouw van veehouderijen te borgen.
- Besteed in de risicocommunicatie expliciet aandacht aan een centraal informatiepunt zodat direct na een uitbraak mensen weten waar heen te gaan voor informatie en hulp.

Noot voor de redactie

Het volledige **rapport 2017/030** kunt u raadplegen op www.nationaleombudsman.nl.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Sharon Bartels (070 3563 643) of Sandra Loois (070 3563 641)

Kijk voor meer nieuws, rapporten en achtergrondinformatie op www.nationaleombudsman.nl en volg de Nationale ombudsman op Twitter: www.twitter.com/nat_ombudsman.

De Nationale ombudsman is een onafhankelijk instituut dat klachten behandelt over de overheid. Jaarlijks weten 38.000 mensen hem te vinden. Reinier van Zutphen is de Nationale ombudsman. Hij is benoemd door de Tweede Kamer.